

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Tečaj X.

V saboto 3. januarja (poznozimna) 1852.

List 1.

Novoletnica.

Vošiti srečo k novoletji

Je šega že od Bog vé kdaj;

Alj prazdni sreče so obeti,

Ce srečo Bog derži nazaj.

Nebeški Oče! Ti zapodi

Oblak nesreče v daljno tmó,

Prijazno solnce sreče vodi

Sušit solze, ki še tekó.

Obilnej lomi kruh mem lani,

Kjer lica glada še medlé;

Svoj blagoslov razlij nad nami,

Tolaži vpadeno sercé!

Naj žarko solnce, vreme jasno

Preblage kapljice zori;

Naj solnce blagrov sija krasno,

Nas uri, bistri in modrí.

Naj v ognji rodoljubja vnema

Slovensko vsako serce se;

Ljubezen bratovska objema,

Pobratí naj narode vse!

Ti, bravec, prašáš nas Novice:

Zakaj ste večí, ko ste ble?

Ima ljubezen kaj gorice,

Čezdalje več povedat' vé.

Deseti naš tečaj vládaj

Vzajemnost hvaljena povsot,

Use nam brate budi, zbadaj

Roké podati nam naprot!

Premišljevanje, kako se prihodnjič povodnjim ubraniti.

Strašna škoda, ki so jo reke in hudourniki preteklo leto po mnogih krajih napravili, je znana celimu svetu — piše hvalevredni nemški tednik Štajarske kmetijske družbe (*Wochenblatt der steierm. L.-W.-Gesellschaft* — iz kteriga povzamemo ta sostavek, kot „besedo o pravim času“.

Nesreča je, oh! dogotovljena, jok in zdih se razlega povsod, milodari se pridno naberajo in se obilo stekajo od vsih strani v tolažbo povodnjencam, mostovi se popravljajo, poderte pohištva se zidajo, zavalí se razmetujejo — ali z vsim tem se ne bojo prihodnje povodnji ubranile, ki bi jih utegnili silovita voda prihodnjič spet naključiti, in ktere bojo gotovo še hujši od poslednjih, ako bomo z gojzdi (boršti) tako ravnali, kakor smo sedaj ravnati počeli. Velika povodinj je bila, kakor stojí v starih bukvah zapisano, v letu 1567, še večí leta 1813 in 1827 — še hujši od teh pa lanjskiga leta!

Vsakimu domorodcu mora tedaj skerb biti, da se taka grozna nesreča odverne ali saj stanovitno pomanjša.

Poskusili bomo tedaj pripomočke naznaniti, kako naj bi se to doseglo. Začeti pa moramo iz maliga, da bo vsakimu bravcu jasen naš dokaz in bojo gotovi naši nasveti.

Kratkovidni človek je abotin zadosti, misliti, da živali in rastljine so le za njega vstvarjene; takimu ni mar, da vsaka reč na svetu ima tudi namen za-se in namen za občinstvo; on seka, žgè, ruje, kolje in pokončuje vse, kar mu pod roko pride, brez pomislika na prihodnost, brez prevdarka, da neka razmera med živalmi in rastlinami mora na svetu biti, ako hoče podnebje z zemljo v pravim redu, svet na svojim mestu tako obstati, kakor mu ga je Božja modrost odločila. Človek, ki ne vidi eno ped dalječ, ne porajta vsiga tega nič, živí le za-se, in pokončuje vse tako, kakor da bi se že jutri sodnihu dnevu trebilo.

Mlado dervó se ne zavé potreb človekovih, ko eno lego za drugo okoli svojiga debela, svojiga trupla, naklada — ampak le dela tako, ker tako delati mora, da rase, cvetè, sad rodi in svoje pleme ohrani.

Ali s tem še svojiga namena drevó ni doveršilo. Kot stvar v versti družih stvari ima v veličanskim gospodarstvu narave še drug namen.

V zraku, ki našo zemljo krog in krog do visokosti 12 milj nad nami obdaja, najdemo reči, ki morajo med sabo v pravi razmeri biti, scer ni zrak v živež ljudem, živalim in rastlinam vgođen. Te reči so kislic, gnjilic, ogljic, elektrika in voda v podobi soparov, v podobi megle in oblakov, ki kot dež, sneg ali toča na zemljo padajo.

(Dalje sledi.)

Živinozdravnik.

„Novice“ so te dni sledeči dopis prejele: „Prijazno vas prosimo, nas podučiti: kaj je s takimi mladimi in starimi prešički početi, kteri garje, kozé ali osipce dobé? V naših krajih se je ta nadloga zlo vgnjezdila in mnogo živinčet je že pocepalo“.

„Novice“, kterih namen je vsim potrebam na pomoč priti, kolikor le zamorejo, rade podajo podúk o tem.

Nar poprej opomnimo, da kozé in osipce (*Blattern oder Pocken*) — in pa garje (*grinte, Raude, Krätze, Grind*) so dvojna bolezni, ki se mora ločiti. Obedve bolezni ste sicer kožni spušaji (*Ausschlag*), vunder niste edini.

Kozé ali osipce (osepnice) večidel napadajo le mlado živino, so z vročnico združene, to je,